

4. De personer, der har hovedansvaret for den udenrigspolitiske og forsvarspolitiske linie, der blev ført, er ikke længere i live“.

Blandt de partier, der ikke var repræsenteret i udvalget, gik det kommunistiske stærkt imod indstillingen, der, efter hvad *Aksel Larsen* som partiets ordfører under sagens behandling i folketinget udtalte, kastede „tilgivelsens kåbe over besættelsestidens politik, over den politik, der hedder samarbejde med besættelsesmagten, medens lederne af det samme folketingsflertal forlængst har udnævnt sig selv og hinanden til lederne af den illegale, væbnede modstandskamp mod besættelsesmagten“.

Taleren ville „afstå fra at sige noget til karakteristik af en optræden, der karakteriserer sig selv. Men jeg indrømmer, at der ikke handles uden konsekvens, når man først sørgede for at trække de parlamentariske undersøgelser mest muligt i langdrag og sørgede for, at mindst muligt blev belyst og mest muligt tilsløret, for derpå, når man tror at kunne bygge på folkets glemsomhed, officielt godkender såvel den politik, der førte til 9. april, som samarbejdspolitikken under besættelsen og frikender alle ansvarlige. Altsammen som indledning til godkendelse af ny tysk oprustning.

Dermed har samarbejdspolitikken sat sig selv et monument, som folket nu nok vil vide at finde en anden betegnelse for. Folket har nemlig forlængst afsagt sin dom, og den vil i modsætning til udvalgsindstillingen blive stående i historien. Den blev afsagt den 29. august 1943. Den er ikke blevet ændret, men bekræftet siden. De, der tror, at med udvalgets indstilling og med denne debat er kapitlet afsluttet, vil opdage, at de tog fejl, og at det danske folk, livskraftigt og sundt nationalt som det er, vil formå endnu en gang at gribe ind i dansk udenrigspolitik og få den ændret til Danmarks gavn og denne gang, inden dens følger har fået karakter af en katastrofe som 9. april 1940“.

Viggo Starcke (DR) fandt ikke, at der var grundlag for nogen rigsretsanklage, og kunne give tilslutning til det resultat, som udvalget var kommet til.

Der var efter hans opfattelse i kommissionsberetningerne intet, „som tyder på noget landsforræderi, noget quislingeri; selvom der har været begået fejl, har været vist inkompetence og øvet urigtigt skøn, har der ikke været nogen ond handling, og i betragtning af de vanskelige forhold dengang har man lov til at anlægge en bred fejlmargen, også under selve besættelsens forløb, hvor de mænd, der stod i ansvarsfulde stillinger, ofte måtte tage hensyn til tyskerne på den ene side, til danskerne på den anden side, til grundloven, der hang på det ene hængsel, til andre love, til politiet, til hæren, til modstandsbevægelsen. Det var vanskelige forhold at handle under. Når man er spærret inde i et bur sammen med en tiger, er det et urimeligt forlangende, at man skal opføre sig med samme naturlige utvungenhed som til daglig“.